

أحكام
الحج والعمرة
(باللغة البشتو)

أحكام الحج والعمرة – اللغة البشتو

د حج د احكامو پيژندنه

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

أحكام الحج والعمرة

أعدده وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

ح) المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

أحكام الحج والعمرة- الزلفي، ١٤٣٩ هـ

ردمك: ١-٠٩-٣٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

(النص باللغة البشتو)

١- العمره ٢- العنوان

١٤٣٩/٦٣٥٥

ديوي ٥٢٥،٢

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٥

ردمك: ١-٠٩-٣٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

د حج د احکامو پیژندنه

د حج حکم او فضیلت : حج کول په ټول عمر کښې یو ځل په هر سړی او زنانه باندې واجب دی، د اسلام د ارکانو نه پنځم رکن دے، الله پاک فرمائی: [وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا]. {آل عمران: ۹۷ ترجمه: د الله دپاره په خلقو باندې زیارت د بیت الله دے د چا چه د لارې وس وی. او د الله رسول ﷺ فرمائی : بُنِيَ الْاِسْلَامُ عَلٰى خَمْسٍ شَهَادَةٍ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ ، وَاَنْ مُحَمَّدًا

رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحُجِّ
 ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ "متفق عليه. ترجمہ: بناء د
 اسلام پہ پنخو ستنو باندے ده، گواھی
 کول ددے خبرے چہ نشته حقدار د
 بندگی سیوا د الله پاک نہ، او محمد ﷺ د
 الله رسول دے، د مونخ پابندی کول،
 زکات ادا کول، حج کول، او د رمضان
 روژے نیول. حج پہ ہغہ غورہ عملونو
 کنبی دے چہ الله تہ د نزدیکی سبب
 دے. رسول ﷺ فرمائی دی : «مَنْ حَجَّ
 هَذَا الْبَيْتِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ
 وَلَدَتْهُ أُمُّهُ». متفق عليه ترجمہ: چا چہ حج

5

د حج او عمرے احکام

وکړو ددے کور او د (جماع د کوروالی) شهوت خبرے ونکړی، او نه ئے د گناه کار وکړو واپس به شی (د گناهونونه پاک) لکه څنگه چه د مور نه پیدا شوے وی .

د حج شرطونه :

هر بالغ عاقل مسلمان باندے حج کول واجب دی چه استطاعت لری، استطاعت دیته وائی چه دومره خرچه ورسره وی چه د تللو راتللو او د خوراک څښاک، او لباس دپاره کافی شی، او خپل

6

د حج او عمرے احکام

اهل ته هم نفقه پریزیدی، او دغه رنگه
مرض او د دشمن یره نوی، او د زنانه
دپاره محرم سره تلل هم شرط دے، او که
زنانه په حالت د عدت کبني وی بیا ورله
هم دحج دپاره تلل جائز ندی ځکه چه
الله تعالی د عدت والا زنانه دپاره د
کورونو نه وتل منع کړے دے، بس دهر
چا دپاره یو مانع د دغه موانعو نه چه
موجود شی هغه باندے حج نشته دے .

د حج آداب :

۱=د حاجی دپاره د سفر کولو نه مخکبني

د حج په احکامو باندے ځان پوهه کول ضروری دی، که د کتاب د لوستلو په واسطه وی، او که د عالم نه دپوښتنے په ذریعه وی، خو ځان پوهه کول لازم دی =۲ د حاجی دپاره د صالح ملگری په ملگری باندے حرص پکار دے چه په خیر کښې ورسره مدد وکړی، او د بدو نه ئے منع کړی خاصکر د عالم یا د طالب العلم سره ملگری وکړی.

=۳ د حاجی دپاره په خپل حج باندے د الله رضاء مقصد گرځول ضروری دی.

8

د حج او عمرے احکام

۴= د فضول خبرونه خپله ژبه ساتل .

۵= د الله تعالى ذکر او دعاگانے ډیرے کول پکار دی .

۶= نورو خلقو ته ضرر نه رسول .

۷= زنانه لره پکار دی چه د خپل ستر او پردے ډیر خیال وساتی، د سرو د گنډے نه ځان وساتی .

۸= د حاجی په زړه کښې دے دا خبره حاضره وی چه زه په عبادت کښې یم، سیاحت او سیل نه دے، بعض خلق حج

د حج او عمرے احکام

د سیل او چکر موقعه گنږي، په هغه کښې تصویران وغیره وباسی دا گناه ده .

الاحرام:

احرام اصل کښي (په مناسکو د حج کښي د داخلیدلو نیت) ته وائی، څوک چه د حج او عمرے اراده لری، هغه باندے احرام واجب دے، حج کونکے یا عمره کونکے چه د مکے د خارج نه راځی، هغه به احرام د هغه میقات نه تږی کوم چه د رسول الله ﷺ په ژبه

10

د حج او عمرے احکام

مبارکہ مقرر شوی دی، هغه په لاتدنی
ډول دی:

۱- ذو الحلیفة : دا د اهل مدینه او د
مدینے د جهت نه چه څوک راځی د
هغوی دپاره میقات دے، اوس ورته
(أبیار علی) وائی.

۲- الجحفة : دا رابغ سره نزدے یو
ورکوته کله دے، اوس خلق د رابغ نه
احرام تری، دا د شام والو دپاره میقات
دے. ۳- قرن المنازل : (السبیل الکبیر)

دا طائف ته نزدے علاقہ ده، د نجد والو دپاره میقات دے .

۴- یلملم : د مکے نه ۹۰ کلومیتره فاصله باندے دے، د یمن والو دپاره میقات دے ۵- ذات عرق : د عراق والو دپاره میقات دے . دا حایونه نبی کریم ﷺ مقرر کرے دے د دغه خلقو دپاره او هر هغه شوک چه پدے باندے تیریری په نیت د حج او عمرے اوسیدونکے د مکے او هغه شوک چه مکه کنبې ئے

ځان د احرام نه حلال کړيدے هغوی
به احرام د خپل ځای نه تړی .

احرام کښې سنت طریقه :

هغه کارونه چه د احرام نه مخکښې کول
پکار وی . ۱- نوکان کت کول، د
تخرگونو نه وینخته کت کول، بریتان کت
کول، د نامه نه لاندے وینخته خرئیل،
غسل کول، خوشبو استعمالول مخکښې د
احرام نه صرف په بدن باندے نه په
کپړو د احرام باندے .

۲- کنډلے شوے کپڙے ویستل، صرف لنگ او خادر اچول، او زناڻه هر قسم کپڙے اچولے شی صرف د ستر به ډیر اهتمام کوی چه د زینت حایونه ئے بنکاره نه شی، مخ ته نقاب او لاسونوته دستانه به نه اچوی لیکن د پردو سرو نه به خپل ستر کوی .

۳- مسجد ته تلل راتلل د مونخ دپاره که د مونخ وخت وی .

او دوه رکعات تحية الوضوء کول پس ددے نه به احرام وتږی .

د حج طریقے :

د حج د کولو درے قسمه طریقے دی :

۱- حج تمتع، ددے طریقہ دادہ چه حاجی د حج په میاشتو کښې د عمرے دپاره احرام وتړی، او د عمرے نه بعد ځان د احرام نه حلال کړی، او بیا په مکه کښې وسپړی چه کله اتمه (۸) ورځ د ذی الحججه راشی نو د ځپل ځای نه د حج دپاره احرام وتړی، او کله چه د میقات نه ورتیریزی نو داسه دعا به ووائی : (لَبَّيْكَ عُمْرَةً مُتَمَتِّعًا بِهَا إِلَى الْحَجِّ)

یعنی د عمرے دپاره لبيک وایم ددے نه بعد به حج کوم، حج تمتع د ټولو نه افضله طریقه ده، کچرته یو حاجی مکه ته راشی مخکښې د حج د ورځو نه، او بیا روستو د خپل د اوسیدو د ځای نه د حج دپاره احرام تړی، نو وائی به: (لبيک حجا) پدے صورت کښې په حاجی باندے یوه هدیه قربانی کول دی، یو گډ د یو شخص نه کافی کیري، او یو د اوبنانو یا د غواگانو نه د اووه (۷) کسانو دپاره کافی کیري.

۲- حج قران، ددے طریقہ دادہ چہ د عمرے او د حج دپارہ به یوځای احرام وتری، د احرام د ترلو په وخت کښې به ووائی : (لیک عمره وحجا) یعنی د عمرے او د حج دپارہ لیک وایم، معنی ئے دا ده : اے الله ! زه تا ته په حج او عمرے سره حاضریم او ستا حکم ته تیار ولاړیم. د عمرے کولو نه بعد به ځان نه حلالوی تر یوم النحر (د اختر ورځے) پورے، دا قسم حج اکثر هغه خلق کولے شی چہ د ۸ ذی الحجہ نه لږ مخکښې راشی، او د حج پورے په احرام

کښې وی، او د ځان سره به هدیه هم بوځی، پدې طریقه حج کښې هم قربانی کول لازم دی.

۳- حج افراد، ددې قسم حج طریقه دا ده چه د حج نیت به صرف وکړی د میقات نه به ووائی : (لَبَّيْكَ حَجًّا)، یعنی د حج دپاره لیک ووايم، پدې طریقه کښې قربانی کول لازم نه دي. حاجی صاحب که جهاز کښې راځی نو د جهاز میقات ته رارسیدو نه مخکښې به احرام وتړی، کچرته د میقات (برابروالې) محاذات

پیژندل ورته مشکل وی، نو مخکښې
احرام ترل هم جائز دے، کوم کارونه
چه میقات سره کول پکار دی مثلاً
صفائی کول، خوشبو لکول، نوکان کت
کول وغیره، د مخکښې نه کول پکار
دی، جهاز کښې د کیناستلو نه مخکښې
د احرام کپړه به واچوی، یا دے په جهاز
کښې واچوی، د میقات سره به بیا
صرف نیت وکړی.

احرام کښې د داخلیدلو طریقه : احرام
کښې داخلیدو دپاره به پدے طریقه نیت

کولے شی : ۱- د حج تمتع دپاره د احرام طریقہ دادہ : (لبیک عمره متمتعاً بها الی الحج) یعنی د عمرے دپاره لبیک وایم، د عمرے نه بعد د حج کولو نیت لرم .

۲- که حج قران کوی نو داسے به وائی : (لَبَّيْكَ عُمْرَةً وَحَجًّا) د عمرے او د حج دپاره لبیک وایم. چه عمره او حج په یو احرام باندے کوی .

۳- که حج افراد کوی نو داسے به وائی : (لبیک حجا)، د حج دپاره لبیک وایم . د احرام نه پس تلبیه وئیل سنت دی، تر

د طواف شروع کیدو پورے، د تلبیه
 الفاظ دا دی : (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا
 شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ
 وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ). ترجمہ .حاضریم
 اے اللہ زہ حاضریم ستا هیس شریك
 نشته زہ حاضریم یقینا ٲول حمدونہ او
 نعمتونہ ستا دپارہ دی او بادشاہی ہم
 ستا ده ستا هیس شریك نشہ دے

د محرم دپارہ حرام شوی کارونہ :

بعض کارونہ د احرام نہ مخکنبی د محرم
 دپارہ جائز وی، خو د احرام نہ پس

وربانده حرام شی خکھ چه اوس په
عبادت کښې داخل شو، محرم بانده دا
لاندينی کارونه حرام دی :

۱- د سر او د بدن د نورے حصے نه ويخته
لرے کول حرام دی، لیکن د ضرورت
مطابق په نرمی سره سر گروله شی .

۲- نوکان کپ کول، مگر که یونوک مات
شی، یا درد کوی نو د هغه په لرے کولو
کښې هم خه حرج نشته دے .

۳- خوشبو استعمالول او خوشبودار صابون
استعمالول هم منع دی .

۴- د خپلے ښځے سره کوروالے کول،
نکاح کول، بدن لگول په شهوت سره،
د خپلے ښځے مخ خکلول، شهوت سره
کتل وغیره حرام دی .

۵- لاسونو ته دستانے اچول .

۶- د حیواناتو یا د مارغانو ښکار کول د
احرام په حالت کې حرام دی .

دا هغه کارونه وو چه سرو او ښځو ټولو
دپاره حرام وو .

هغه کارونه چه صرف د سرو دپاره حرام
دی هغه دا دي :

۱- گندلے شوے کپڑے۔ البتہ د ضرورت مطابق بِلت، (د ملا نہ تاو شوے پتئی) گھڑی، چشمے، او ددے پہ شان د ضرورت خیزونہ استعمالول جائز دی .

۲- براہِ راست خپل سر نشی پتولے کہ براہِ راست نوی بیا خہ حرج نشتہ دے لکہ چھتری، موٹر، بس، خیمہ وغیرہ سرہ سر پتول جائز دی .

۳- خپو ته جرابے اچول جائز ندی، کچرتہ پیزار نوی، بیا د خرمنے موزے

اچولے شی، لیکن پرکی (کیتے) به
بنکاره کوی.

دده ممنوع خیزونو استعمال په درے
قسمه ده:

۱- بغیر د عذر نه یو خیز استعمالول،
پده صورت کنبی به دغه انسان
گنهکاروی، او فدیہ به هم ورکوی.

۲- که د خاص ضرورت مطابق استعمال
کری، نو گنهکار ندے، البته فدیہ به
ورکوی.

۳- کہ د عذر د وجه نہ دغه منع شوے
 خیز استعمال کری، مثلاً دیوے مسئلے
 علم ورسره نوی، یا ترے ہیرہ شوی وی
 یا مجبورہ شوے وی، پدے صورت کنبی
 نہ گنہگار دے، او نہ ورباندے فدیہ
 شتہ دے،

د طواف طریقہ :

مسجد حرام ته د ورداخلیدو په وخت
 کنبی به بنی خپه مخکنبی کری، دا
 سنت طریقہ ده، او دا دعاء به ووائی :
 (بِسْمِ اللّٰهِ، وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ، اللّٰهُمَّ

اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ).
 ترجمہ: شروع کوم پہ نوم د اللہ سرہ،
 درود او سلام دے وی پہ رسول اللہ ﷺ
 باندے، اے اللہ! بخنہ وکړه ماتہ د
 گناہونو زما، او کولاوے کړه ما ته
 دروازے د رحمت خپل. (ابن ماجہ)
 عامو مساجدو ته د داخلیدلو هم دغه
 طریقہ ده، ددے نه پس به کعبے طرفته
 روان شی د طواف دپاره.

۱- د حجر اسود خوا ته به لارشی، که
 ممکنه وی په بنی لاس باندے به حجر

اسود مسحہ کړی، بسم الله، الله اکبر به ووائی، که ممکنه وی نو خکل دے ئے کړی، یا دے ورسره لاس مسحہ کړی، او بیا دے لاس خکل کړی، او که دا ممکن نوی بیا به د لرے نه په لاس باندے اشاره وکړی، او الله اکبر به ووائی، لاس به نه خکلوی، بیا به خپل کس طرف ته کعبه کړی، او طواف به شروع کړی، د طواف په دوران کښې څه مخصوص دعاء نشته دے، د ځان دپاره یا د نورو مؤمنانو دپاره هر قسمه

دعاء غوبنتلے شی، د قرآن کریم تلاوت
ہم کولے شی .

۲- کله چہ رکن یمانی تہ ورسیری نو کہ
ممکنہ وی لاس باندے بہ ئے مسحہ
کری، او بسم الله الله اکبر بہ ووائی، او
لاس بہ نہ خکلوی، کچرتہ لاس لکول
ممکن نوی، نو ہمداسے بہ تیریزی او پہ
لاس سرہ بہ اشارہ نکوی او نہ بہ الله
اکبر وائی، د رکن یمانی او د حجر اسود
مینح کنبی بہ دا دعاء وائی: (رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا

عَذَابَ النَّارِ). ترجمہ : اے ربہ راکرہ مونبرہ تہ پہ دنیا کنبی بنہ حالت او پہ آخرت کنبی بنہ حالت، او بچ وساتہ مونبرلرہ د عذاب د اور نہ .

۳- کله چہ حجر اسود تہ ورسیری نو کہ ممکن وی، خکل به ئے کپی او یا به ورته اشاره وکپی، او الله اکبر به ووائی، پدے طریقہ پہ اووه چکرو کنبی یو چکر پوره شو نو باقی اووه چکرے به پدے طریقہ پوره کپی .

۴- پدے طریقہ باندے به اووه چکرے پوره کړی، حجر اسود سره چه تیریزری الله اکبر به ووائی، اولنی درے چکرو کنبی به رمل کوي (یعنی وارہ وارہ قدمونه به په جلتی سره اخلي) او باقی چکرو کنبی به عام منزل سره ځی، په طواف کنبی اضطباع (یوه اُورہ بنکاره کول) سنت طریقہ ده، د اضطباع طریقہ داده چه څادر به د بنی وورے دلاندے او د گسه وورے د پاسه واچوی، اضطباع په اولنی طواف کنبی کول پکار دی، او په غیر د طواف نه هم اضطباع نشته. ۵- د طواف د

پوره کولو نه پس به د مقام ابراهيم نه روستو دوه رکعاته د طواف وکړی چه مقام ابراهيم د مونځ کونکي او د کعبه په مينځ کي راشی، د مونځ په حالت کښې به دواړه اوورے پتي کړی، په اولنی رکعت کښي به : [قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ] يعني سورة الكافرون. او په دويم رکعت کښي به [قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ] سورت الاخلاص تلاوت کړی، که د مقام ابراهيم سره د خلقو د ډيروالي د وجه نه ممکن نه وی، بيا په مسجد حرام کښي چه هرځای وشي جائز دی .

صفا او مروہ کنب سعى كول :

د طواف نه پس به سعى كيدلے شى، اول
به صفا طرفته مخامخ شى، او دا آيت به
ولولى : [إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ
أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلِيمٌ] {البقرة: ۱۵۸} ترجمه: يقينا
د صفا او مروہ غونډی د الله د دين
نبنخے دی، نو شوک چه د بيت الله حج
يا عمره کوی، هغه باندے ددے دوارو
سعى کولو کنبی خه گناه نشته دے، او

خوک چہ د زرہ پہ خوشحالی سرہ نیکی
 کوی نو یقیناً اللہ تعالیٰ قدردان او پہ
 هرڅه باندے پوهه دی . صفا ته دومره
 ختل پکار دی چہ کعبه ورته په نظر
 باندے راشی، کعبے ته به مخامخ لاس
 اوچت کړی، او دا دعاء به درے کرته
 وواي: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ
 الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ
 الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ"، ددے نه پس به دعاء
 وغواری، او بیا به مروه طرفته روان شی،
 د شنو راپونو مینځ کښې منډه وهل

پکار دی، تیزه منډه پکار ده خومره
 چه کیدله شی خو صرف د سرو دپاره،
 او د بنځو دپاره منډه نشته دے، کله چه
 مروه ته ورسیری نو قبله طرفته به مخ
 کری او دعاء به وغواری لکه څرنګه
 چه صفا کښې ئے غوښتله وه، دسعی په
 اووه چکرو کښې یوچکر پوره شو، ددے
 پشان به اووه چکرے پوره کوی، د صفا
 نه شروع او مروه باندے به سعی ختموی
 .حاجی که نیت د حج تمتع کرے وی نو
 د سعی کولو نه پس به د سر ویخته کت
 کری، او عمره به پوره کری، پدے سره د

احرام نه حلال شو، خپلے کپړے به واغوندي. کله چه د ذی الحجہ اتمه ورځ راشی، نو د خپل د اوسیدو د ځای نه به احرام وتړی په هغه طریقه باندے چه څنگه ئے د عمرے دپاره احرام تړلے وو، د حج نیت به وکړی، او دا تلبیه به وائی: (لَبَّيْكَ حَجًّا) لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ" (البته څوک چه حج قران یا حج افراد کوی هغه به د سعی نه پس ویخته نه کت کوی احرام کبښي به وسپړی .

د حج او عمرے احکام

اتم (۸) ذی الحجہ :

پدے ورغ باندے حاجی صاحب منی
تہ عی، او د ماسپخین، مازیگر، مانبام
او ماسخوتن او د صبا مونخونہ بہ پہ
قصر سرہ کوی، البتہ جمع بین الصلاتین
بہ نہ کوی .

۹- نہم ذی الحجہ (یوم عرفہ) :

پدے ورغ باندے بہ حاجی صاحب یو
خو کارونہ کوی :

۱= د نمر د راختلو نہ پس بہ حاجی د
عرفات میدان تہ عی، او د نمر د پریوتو

پورے به عرفات کنبې وی، د ماسپخین او مازیگر مونخ به یوځای په قصر سره (دوه دوه رکعاته) کوی، کله چه زوال وشي، بیا به د مونخ نه بعد ځان فارغه کړی د ذکر، دعاء او تلبیه دپاره، پدے ورځ باندے ډیرے دعاگانے او الله رب العالمین ته عاجزی کول پکار دی، د خپل ځان دپاره د مور او پلار او عامو مسلمانانو دپاره دعاء پکار ده، په دعاء کنبې لاس اوچتول سنت طریقه ده، عرفات کنبې وقوف کول د ارکانو د حج نه دی، څوک چه په عرفات کنبې

وقوف ونه كړی، د هغه حج نه كیږی، عرفات كښې د وقوف وخت د نهمه ورځه د ذی الحجې د نمر د راختلونه تر د لسمه ورځه د صباح د راختو پوره ده، بس څوك چه ایسار شو د ورځه یا د شپه په څه حصه كښې د دغه ورځونه، نو حج ته صحیح ده، لیکن حاجی صاحب به پوره كوشش كوی چه د عرفات حدود ته ورداخل شی .

۲= كله چه د عرفه په ورځ نمر پریوځی نو چه په اطمینان سره به مزدلفه طرف ته

روان شی، او په اوجت آواز سره به تلبیه وائی. مزدلفے ته رسیدو سره به د ماښام او د ماسخوتن مونځونه په جمع سره قصر وکړی، د مونځ نه بعد به د خوراک خښاک بندوښت وکړی، او بیا به اوده شی چه د سهار مونځ ته ترو تازه شی.

- ذی الحجہ (د لوئے اختر ورځ):

۱= د اختر په ورځ چه حاجی صاحب د سهار مونځ وکړی، خپل ځای باندے به کینی، او اذکار او دعاگانے به غواړی تردے چه تیاره ختمه شی. ۲= د نمر د

راختونه مخکښې به منی طرف ته روان شی، او په اوجت آواز به تلبیه وائی، د شیطان ویشتلو دپاره به وارې وارې اووه (۷) کانړی راغونډ کړی.

۳= تلبیه به وائی تردې چې جمره الکبری (لوی شیطان) ته ورسېږی، د هغه په ویشتلو به شروع وکړی په یو یو کانړی به ئی ولی او هر کانړی سره به الله اکبر وائی. ۴= د شیطان د ویشتلو نه پس قربانی کول دی، کچرته حج تمتع یا حج قران کوی نو مستحب داده چې د خپلے

قربانی نہ خوراک وکری، او نورو ته ئے
 ہدیہ او صدقہ کری کہ ممکن وی.
 = د قربانی نہ پس به حلق الرأس وکری
 یعنی د سر ویختہ به وخرئیوی، اویا به
 قصر (ورکوتی) کری، خو حلق افضل
 دے، د زانہ دپارہ صرف (قصر) دے
 یعنی دهرے کونخی نہ به د گوتے د سر
 په مقدار ویختہ کت کری (تقریبا درے
 سینتی میتره) ددے نہ پس حاجی
 صاحب د احرام نہ حلال شو، کوم
 کارونه چه کول ئے حرام وو لکه ویختہ،
 نوکان کت کول وغیره، هر خه ورله جائز

شول لیکن نکاح (خپلے بنځے سره
نزدیکت) نشی کولے ترخو پورے چه
د بیت الله طواف ئے نوی کړی .

6 = طواف الافاضة کول: د طواف نه پس
دوه رکعاته مونځ د طواف کول، او بیا په
صفا او مروه کښې سعی کول، کله چه
حج تمتع وی ځکه چه حج قران، یا حج
افراد کونکے اول د طواف قدوم سره
سعی کړیده چه هغه سعی د حج وه،
کچرته هغه سعی نوی کړی بیا سعی
کول ورباندے لازم دی، د صفا او مروه

د سعی نه پس ټول ممنوع څیزونه حلال
شی کوم چه د احرام د وجه نه حرام
شوی وو.

۷ = حاجی صاحب باندے لازم دی چه
یولسمه او دولسمه شپه منی کنبې وکړی
(یعنی د شپے اکثره حصه منی کنبې تیره
کړی) او دیارلسمه شپه تیروول هم جائز
دی، څوک چه اراده د روستوالي لری د
اختر په ورځ د اعمالو ترتیب دا دے :
رمے (شیطان ویدستل) نحر (قربانی) حلق
(ویخته کټ کول)، طواف کول دا ترتیب

سنت دے، لیکن یو عمل مخکبني روستو
شی نوخه حرج نشته دے

۱۱- ذی الحجہ (یولسمہ ورخ):

پدے ورخ حاجی صاحب باندے د
شیطانانو ویشتل لازم دی د نمر د زوال
نه روستو به شروع کوی، د زوال نه
مخکبني ویشتل جائز ندی، د بلے ورخے
د صبا راختو پورے ویشتل جائز دی،
اول به جمره الصغری (ورکوئی شیطان)
وولی بیا جمره الوسطی (مینخنی شیطان)
او بیا جمره الكبرى (لوئی شیطان) د زوال

د حج او عمرے احکام

نه پس تر د بلے ورخے د صبا راختو پورے ویشتلے شی .

د جمرات ویشتلو طریقہ داده :

د حان سره (۲۱) یو دپاسه شل وارہ وارہ کانپری راواخلي، او د ورکوئی شیطان خوا ته به لارشی، په یو یو کانپری باندے به ئے اووه حل وولی، او هر کانپری سره به الله اکبر وائی، بیا سنت طریقہ داده چه لبر بنی طرفته شی، او اوردہ دعاء وغواپی، ددے نه پس د مینخنی شیطان خوا ته ورشی او اووه کانپرو باندے به ئے

وولی، د هرگوزار سره به الله اکبر وائی،
 بیا سنت طریقه داده چه گس طرفته به
 ودریزی، او دعاء به وغواپی .دده نه
 پس به لارے شی لوئی شطان ته، په هغه
 مخکنی طریقه به ئے وولی، د هر کانپی
 سره به الله اکبر وائی، دده نه پس به نه
 ودریزی .

۱۲- دولسمه ذی الحجہ :

۱= پدے ورخ به حاجی هغه خه کوی
 چه په یولسم (۱۱) د ذی الحجہ باندے
 ئے خه کپی وی. کچرته یو حاجی

صاحب غواړی چه تر (۱۳) ذی الحجہ پورے ایسار شی، نو هغه کارونه به کوی کوم چه مخکښې دوه ورځو کښې کړی وی. د شیطان د ویشتلونه روستو به حاجی صاحب بیت الله ته د طواف الوداع دپاره ځی، د طواف د اووه چکرو نه پس به دوه رکعاته د طواف که ممکن وی د مقام ابراهیم نه شاته وکړی، او که ځای نوی نو بیا د مسجد په هر ځای کښې کیدلے شی. دا طواف په هغه زنانه باندے نشته چه مریضه وی (حائضه، یا نفاسه) د حاجی صاحب

دپاره دا هم جائز دی چه طواف إفاضه
 (د اختر د ورځے طواف) روستو کړی
 دولسم د ذی الحجہ یا دیارلسم د ذی
 الحجہ ته، خو بیا به صرف د طواف
 الافاضة نیت کوی، او دا طواف به د
 طواف الوداع په ځای کافی شی. د طواف
 الوداع نه روستو مکه کنبی بغیر د
 ضرورت نه ایساریدل ندی پکار،
 کچرته ډیر وخت دپاره پاتے شی، نو
 دوباره به طواف الوداع کوی.

د حج ارکان

۱: الاحرام .

۲: الوقوف بعرفة.

۳: طواف الافاضة .

۴: السعی بین الصفا والمروه.

چا چه پدے ارکانو کنبی خه پرینسودل
حج ئے صحیح ندے.

واجبات الحج :

۱= د میقات نه احرام ترل

۲= عرفات کنبی وقوف کول د نمر پریوتو

پورے، شوک چه د ورخے وقوف کوی .

۳ = مزدلفه کنبی شپه کول تر صبا پورے چہ خہ تیارہ ختمہ شی مگر بوډاگان او زنانہ د نیمے شپے ہم تللے شی . ۴ = منی کنبی د اختر نہ روستو دوه یا درے شپے تیروں (ایام التشریق) .

۵ = دغه ایام التشریق کنبی د شیطان ویشتل (رمی الجمرات)

۶ = د سر وینخته کت کول یا ورکوته کول
۷ = طواف الوداع

پدی مذکورہ خیزونو کنبی چہ د چا نہ یو پاتے شو نو دم به ورکوی، گد یا د

د حج او عمرے احکام

غواء اومه حصه او يا د اوبن اومه
حصه به قربانی کوی، او د حرم په
مسکینانو باندے به ئے تقسیموی .

د مسجد نبوی ﷺ زیارت

د مسجد نبوی زیارت د مونخ کولو دپاره
مستحب دے حکه حدیث کنبی راغلی
دی: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ
صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ». ترجمه:
رسول الله ﷺ فرمائیلي دی چه زما پدے
جومات کنبی یو مونخ د زرو مونخونو
نه غوره دے په نورو جوماتونو کنبی

سیوا د مسجد حرام نه، ځکه هغه کنبې یو مونځ په یو لاکه دے، ددے مسجد دپاره په کال کنبې څه خاص وخت مقرر نشته، او نه د حج حصه ده، هر وخت یو مؤمن د نبی کریم ﷺ د قبر زیارت کولے شی، او د هغه د دوه صحابه کرامو ابوبکر صدیق او عمر بن الخطاب رضوان الله علیهم اجمعین د قبرونو، او د نبی کریم ﷺ د حجرے مسحه کول یا خکلول یا طواف کول یا د دعاء په وخت کنبې ورته مخ کول دا ټول جائز ندی.

فہرست د حج او عمرے احکام

3	د حج د احکامو پیژندنه
5	د حج شرطونه
7	د حج آداب
9/12	احرام / د احرام سنت طریقہ
14	د حج طریقہ
19	احرام کنبی، د داخلیدو طریقہ
21	د محرم دپاره حرام کارونه
26	د طواف طریقہ
33	د صفاء مروا مینځ کنبی، سعی
19	د ذی الحجی 8 و 9 و 10 ورځ
50	د حج ارکان
51	د حج واجبات
53	د مسجد نبوی زیارت

هذا الكتاب منشور في

شبكة الألوكة

www.alukah.net